

Post 18 Elgstøa

Postplassering: Ved blåmerket veiviser sør for plassen.

Opprinnelig finneplass fra midten av 1600-tallet, men ryddet igjen i 1780 av Peder Elgstøen. Legg merke til store rydningsrøyser langs stien mot Roensetra.

I boken til Blix, «Oslo-marka» (1939) står det: «*Elgstøen ligger sydvest for Jæringen. Den blev ryddet ca. 1780. Stedet het oprinnelig Eldstaden – gjeterguttene fra Roensetrene hadde nemlig varmeplass der, fordi det var bedre havn enn ved Roenseter; og dette utviklet sig til å bli seterfall, det vil si fellesbeite for alle*». Imidlertid så er det diskusjoner om dette, Bjørn M. Elgstøen skriver om opprinnelsen til navnet. I Nordmarkskart fra 1930 laget av Major Hertzberg står navnet Elgstøen, det var nok ikke før etter krigen at vi finner skrivemåten Elgstøa». A – endelsen er nok riktig særlig når vi kjenner til lokaluttalen.

Stig Sundkuist gjør et første forsøk på å forklare navnets opprinnelse: I verket «Oslomarka» som kom ut i 1952 skriver han: «*I Elgstøa har vi neppe noen «elg» i det hele tatt; grunnformen må være gammalnorsk Eldstó = Ildsted (for gjeterne på Roensæter?)*». «*På Elgstøen har det bodd folk helt fra 1600-tallet, og navnet har antakelig oppstått da*». Men ... det er såpass nær oss i tid at det ikke sannsynliggjør noen gammelnorsk form. Svaret finner vi nok heller i lokaluttalen Æsjtøa. Elg heter lokalt «ælj» og i sammensetninger blir det til æsj-.

Kaffebesøk, 1920

Eld ville trolig aldri fått den formen. I folketellingen i 1801 ble plassen kalt «Alstøen i Almenningen». I Løvenskiold-kretser ble det en periode brukt formen «Elstøen».

Sikkert er det at Elgstøa har hatt mange oppsittere med familier senere spredd rundt over hele Nordmarka. Asbjørn Elgstøen, født 1900, var en kjent skiløper. Han representerte Nordmarken IF og vant Holmenkollrennet i kombinert i 1925 og ble tildelt kongepokalen. Elgstøen ødela helsa under VM i Lathi i 1926, som gikk i kraftig kulde. Ifølge lagkamerat Johan Grøttumsbråten var det -37°C ved starten på 18-kilometeren, og både Grøttumsbråten og Elgstøen pådro seg forfrysninger under løpet. Under hopprennet falt Elgstøen, på grunn av at den ene foten var nummen etter forfrysningen dagen før, og han ble bare nummer 9 sammenlagt i kombinert. Etter at han kom hjem, utviklet en forfrysning i det indre øret seg til hjernebetennelse, som han døde av noen uker etter mesterskapet i Lahti.

Aker skikrets har reist en minnestein til minne om Asbjørn Elgstøen på graven hans ved Lunner kirke.

De siste tradisjonelle oppsitterne på Elgstøa var Kåre og Solveig Berg, som var der i 6 år inntil de flyttet til Katnosa i 1964. I dag er den gamle innmarka tilplantet og stedet bortleid som feriested.

Bildet øverst er fra 1920-tallet og skannet fra heftet "Elgstøen", som er forfattet av Bjørn M. Elgstøen. Her ser vi at Elgstøen var et populært sted å søke seg inn mot for såkalte "skiturister". Det er en av disse som har tatt bildet. Det var ganske vanlig at ski-interesserte folk fra hovedstaden tok toget til Grua for så å gå på ski hjem. Mange la veien over Gjerdingen og Elgstøa.

